

Hechting en Psychose:

**Bieden Hechtingskenmerken een Verklaring voor het Optreden van Psychotische
Symptomen?**

Attachment and Psychosis:

Can Attachment Characteristics Account for the Presence of Psychotic Symptoms?

Monica Baldini

Eerste begeleider : Dr. R. van Geel

Tweede begeleider : Dr. P. Verboon

December 2010

Faculteit Psychologie

Afstudeerrichting Gezondheidspsychologie

Open Universiteit Nederland

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Summary	5
1 Inleiding	7
1.1 Psychose.....	8
1.2 Hechting.....	11
1.3 Hechting en psychose.....	16
2 Methode	20
2.1 Genetic Outcome and Risk of Psychosis (GROUP) – landelijk	20
2.2 Onderzoeksgroep.....	21
2.3 Procedure.....	22
2.4 Meetinstrumenten.....	23
2.5 Analyse.....	26
3 Resultaten	27
3.1 Gemiddelden en correlaties.....	27
3.2 Voorspellers van psychotische symptomen.....	28
3.3 Interactie tussen hechtingsgerelateerde angst en vermijding.....	31
4 Discussie	32
4.1 Interpretatie van de resultaten.....	32
4.2 Interactie hypothesen.....	35
4.3 Tekortkomingen.....	35
4.4 Aanbevelingen vervolgonderzoek.....	37
4.5 Conclusie.....	37
5 Literatuur	38
 Bijlage I	 44
Bijlage II	45
Bijlage III	46
Bijlage IV	48
Bijlage V	50

Bijlage VI	51
Bijlage VII	52
Bijlage VIII	53
Bijlage IX	56
Bijlage X	57

Hechting en psychose:

Bieden hechtingskenmerken een verklaring voor het optreden van psychotische symptomen?

Monica Baldini

Samenvatting

Achtergrond: De relatie tussen (onveilige) hechting en psychopathologie is veelvuldig onderzocht, en er is sprake van een overrepresentatie van onveilige gehechte individuen in klinische populaties. Het type hechting wordt verondersteld het gedrag van mensen in sociale relaties te beïnvloeden en als mensen beperkt in staat zijn tot het aangaan en onderhouden van sociale relaties zorgt dit voor problemen in het sociaal en beroepsmatig functioneren. Er is echter beperkt onderzoek gedaan naar de relatie tussen hechting en psychotische symptomen en dat is opmerkelijk gezien het feit dat problemen in de sociale en emotionele relaties één van de belangrijkste kenmerken is van mensen met een psychotische stoornis. De vraagstelling van de huidige studie is in hoeverre hechtingskenmerken (inclusief de vroege ervaringen met ouders) het optreden van psychotische symptomen kunnen verklaren?

Doel: Het doel van de studie is te onderzoeken of hechting(sstijl), als individueel kenmerk bij mensen met een psychotische stoornis, een verklaring kan bieden voor het optreden van psychotische symptomen.

Deelnemers, procedure en onderzoeksontwerp: De huidige studie is een deelonderzoek van 'Genetic Outcome and Risk of Psychosis (GROUP)', een langlopend psychose onderzoek, en is uitgevoerd onder 81 patiënten met een psychotische stoornis en 46 gezonde controlepersonen. De leeftijd van de deelnemers varieerde van 19 tot 51 jaar, met een gemiddelde van 29.85 jaar. Het onderzoeksdesign van de studie is een cross-sectioneel surveyonderzoek (zelfrapportage vragenlijsten).

Meetinstrumenten: De kwaliteit van de band met ouders of herinnering opvoeding werd gemeten met het Parental Bonding Instrument (PBI; Parker, Tupling, & Brown, 1979); de hechtingsdimensies angst en vermijding met de Psychosis Attachment Measure (PAM; Berry, Wearden, Barrowclough, & Liversidge, 2006); en psychotische ervaringen met de Community Assessment of Psychic Experiences (CAPE; Stefanis et al., 2002).

Resultaten: De resultaten lieten zien dat er een negatieve samenhang bestaat tussen hechtingsgerelateerde vermijding en ouderlijke zorgzaamheid. Daarnaast zijn hechtingsgerelateerde angst en zorgzaamheid ouders significante voorspellers in het optreden van zowel positieve als negatieve symptomen. Hechtingsgerelateerde vermijding voorspelt alleen het optreden van negatieve symptomen. Er zijn geen interactie-effecten van angst en vermijding op zowel positieve als negatieve symptomen gevonden in deze studie.

Conclusie: Hechtingsgerelateerde angst lijkt in de huidige studie meer dan vermijding en een lage(re) zorgzaamheid van ouders een specifieke risicofactor te zijn die de kans op het ontwikkelen van zowel positieve als negatieve psychotische symptomen vergroot. Er kan echter niets gezegd worden over de causaliteit van de relatie tussen de hechting(skenmerken) en psychotische symptomen gezien het cross-sectionele karakter van de huidige studie. De tekortkomingen van de studie liggen op het gebied van het onderzoeksdesign, de samenstelling van de onderzoeksgroep en het gebruik van de gekozen meetinstrumenten. Aanbevelingen voor vervolgonderzoek worden gegeven.

Keywords: Hechting; angst; vermijding; psychotische symptomen; positieve en negatieve symptomen; psychotische stoornis; schizofrenie.

Attachment and psychosis:

Can attachment characteristics account for the presence of psychotic symptoms?

Monica Baldini

Summary

Background: The relationship between (insecure) attachment and psychopathology has been investigated extensively and there is an overrepresentation of insecurely attached individuals in clinical populations. Attachment is supposed to influence human behaviour in social relationships and if individuals encounter limitations in initiating and maintaining social relationships these can cause difficulties in social and occupational functioning. However, only limited research investigating the relationship between attachment and psychotic symptoms has been carried out and this is surprising as difficulties in social and emotional relationships is one of most distinctive characteristics of individuals with a psychotic disorder. The present study questions whether attachment characteristics (including early experiences with parents) can account for the presence of psychotic symptoms.

Aim: This study aims to research whether attachment (style), as an individual variable of people with a psychotic disorder, can account for the presence of psychotic symptoms.

Participants, procedure and design: The present study is part of the 'Genetic Outcome and Risk of Psychosis (GROUP)', a longitudinal study of psychosis, and has been carried out on 81 patients with a psychotic disorder and 46 healthy controls. The participants varied in age from 19-51 years, with a mean of 29.85 years. The study consists of a cross-sectional survey design (self report questionnaires).

Measures: Parental bonding was measured with the Parental Bonding Instrument (PBI; Parker, Tupling, & Brown, 1979); attachment anxiety and avoidance with the Psychosis Attachment Measure (PAM; Berry, Wearden, Barrowclough, & Liversidge, 2006); and psychotic experiences with the Community Assessment of Psychic Experiences (CAPE; Stefanis et al., 2002).

Results: The results have shown a negative association between attachment avoidance and parental care. In addition to this, attachment anxiety and parental care are significant predictors of the presence of both positive and negative symptoms. Attachment avoidance only predicts the presence of negative symptoms. The present study found no effects of interaction between anxiety and avoidance in both positive and negative symptoms.

Conclusion: The present study suggests that attachment anxiety is mainly a nonspecific risk factor that increases the onset of both positive and negative psychotic symptoms, more than low(er) parental care and attachment avoidance. The cross-sectional design of the study has limited the conclusions that can be drawn concerning the causality of the relationship between attachment (characteristics) and psychotic symptoms. The limitations of the study concern the design of the study, the selection of the sample and the use of the selected measures. Further research is recommended.

Keywords: Attachment; anxiety; avoidance; psychotic symptoms; positive and negative symptoms; psychotic disorder; schizophrenia.